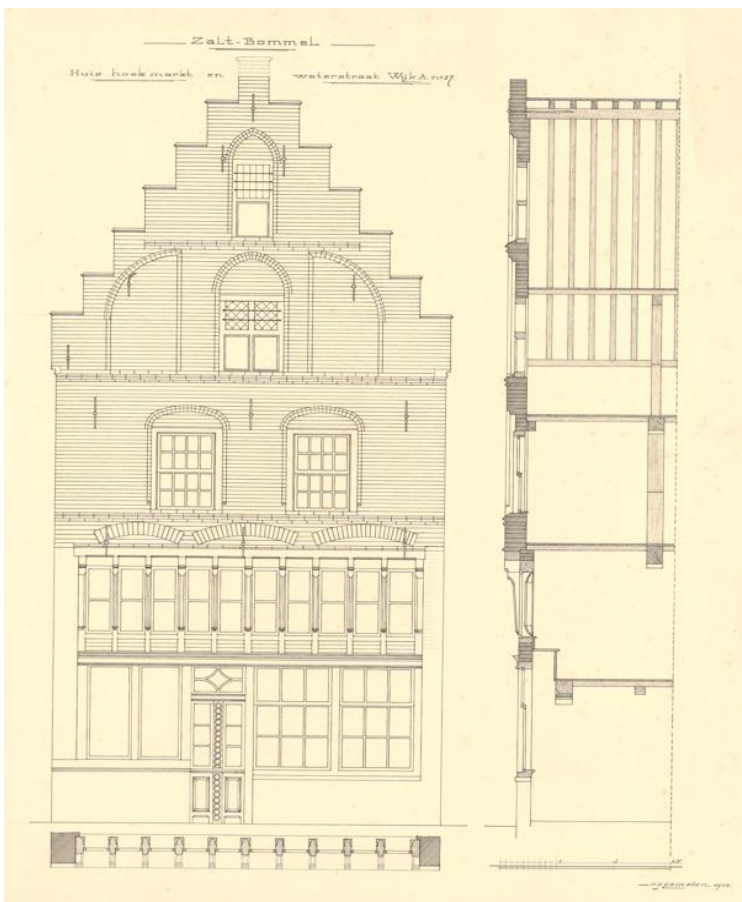

Beknopte handleiding huizenonderzoek

Je wil graag meer weten over het huis waarin je woont. Of van een ander gebouw, dat kan natuurlijk ook. Hoe oud is het huis? Hoe zag het er vroeger uit? Door wie is het gebouwd en verbouwd, gekocht en verkocht en voor hoeveel geld? Wie hebben er gewoond of gewerkt? Welke bijzondere gebeurtenissen zijn verbonden aan het pand?

Op veel van deze vragen zijn antwoorden te vinden. Bij vorige bewoners, bij burens, op internet, in kranten, archieven en bibliotheken.

Maar...hoe pak je zo'n onderzoek aan?

Aan de slag

Om te beginnen is het praktisch om uit te gaan van drie hoofdvragen:

1. Wie waren de eigenaren
2. Wie waren de bewoners of gebruikers
3. Wat is de bouwgeschiedenis

Welke 'bronnen' kun je daarbij gebruiken?

- Gewoon eens googelen op gegevens die je weet (adres, namen e.d.)
- Informatie van vroegere eigenaren en bewoners of buren
- Misschien is er eerder onderzoek gedaan? Kijk dan eens in tijdschriften van lokale of regionale historische vereniging, bijvoorbeeld in Tussen de Voorn en Loevestein
- [Telefoonboeken](https://delpher.nl) op Delpher.nl
- Adresboeken bij het RAR ([Regionaal Archief Rivierenland](#))
- Krantenberichten en -advertenties op Delpher.nl.
- Gemeentelijk- of rijksmonumentenregister, op website gemeente / [rijksmonumentenregister](#).
- Boeken bij de openbare bibliotheek of in de studiezaal van RAR in Tiel
- Social media (Instagram, Facebookgroepen etc.)
- Beeldbanken van RAR, Erfgoed Gelderland en Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Archiefbronnen

- *Kadaster*

Het kadaster is de belangrijkste bron om de eigenaar van een huis te vinden. In het kadaster zit al het vastgoed (huizen, gebouwen, grond) van Nederland.

  - De eerste kadasterkaarten (minuutplans) staan in de [beeldbank van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed](#). Daar staan ook de eerste lijsten met eigenaren (Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels).
  - Gegevens van percelen en eigenaren tot ong. 1980 zijn te vinden met het digitale programma Archiefviewer. [Deze is gratis te gebruiken in de studiezaal van RAR](#). (ook bij BHIC in Den Bosch). Daar kan men ook assistentie verlenen bij het zoeken. Voor het zoeken vanuit huis kun je evt. zelf een [betaald abonnement](#) nemen op de Archiefviewer.
  - Het huidige kadastrale perceelsnummer is eenvoudig te vinden op [Kadastrale Kaart.com](#). let op: dit nummer is vaak in de loop der tijd veranderd.
- *Bevolkingsregistraties*

- Registraties (vanaf ong. 1850, daarvóór Volkstellingen) van inwoners, per wijk, straat, adres of per gezin. [Digitaal in te zien op de website van RAR.](#)
  - Zoeken op namen van bewoners kan op die website [op deze manier.](#)
  - Bij RAR zijn hernummer-gidsen beschikbaar, voor de wijzigingen van de oude naar de huidige huisnummers, zoals [deze](#) voor Zaltbommel.
- *Bouw- en hinderwetvergunningen*
Vanaf begin vorige eeuw werd het verplicht om voor (ver-)bouwen vergunning aan te vragen. Hinderwetvergunningen bestaan al iets langer. Een groot deel is digitaal beschikbaar op de website van RAR, de rest kan worden ingezien in de studiezaal.
    - Tip: zoek op de website van RAR met hulp van het nummer van het kadastrale perceel.
    - Tip: zoek ook op straatnaam zónder huisnummer.
  - *Notariële archieven.*
Werd je huis verkocht? Of scheidde het echtpaar dat er woonde? Dan is dat allemaal terug te vinden in de notariële archieven. Sinds enkele eeuwen zijn er notarissen - personen die belangrijke afspraken officieel op papier vastleggen - actief. En het mooie is: notarissen zijn verplicht al hun officiële papieren - 'aktes' - te bewaren. Voor de Bommelerwaard zijn deze te vinden bij het RAR.
  - *'Handschrift van Santen'*
Specifiek voor Zaltbommel is [een beschrijving van alle huizen en bewoners](#) die er rond 1860 in de stad waren.

Het RAR heeft veel [zoekhulpen](#) op de website geplaatst, die zijn zeer behulpzaam als je nog geen 'archiefervaring' hebt. Gewoon eens een uurtje 'browsen' door de website kan veel goede ideeën opleveren. Ook de medewerkers in de studiezaal staan je graag te woord.

altijd eerst bij ons, op de website,
en we hebben daar twee belangrijke dingen

- <https://www.youtube.com/watch?v=K-nhguQzivg>
aardig filmpje van stadsarchief Amsterdam over (een deel van) huizenonderzoek

Algemene tips voor zoeken in digitale archieven

- <https://www.bhic.nl/onderzoeken/hulp-bij-onderzoek/hulp-en-tips-bij-zoeken-in-archieven>
- <https://webwinkel.kb.nl/product/slimmer-zoeken-naar-joodse-bronnen-delpher-ewoud-sanders>
(ook zeer bruikbaar voor zoeken in Delpher.nl in het algemeen)